

V sredo in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto	6 for. 20 kr.
" pol leta	3 " 30 "
" četert leta	1 " 70 "
" mesec	— " 60 "
Po pošti:	
"	7 for. 50 kr.
"	3 " 80 "
" leta	2 " 70 "

SLOVENEK.

Oznanila.

Za navadno dvestopno vorsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

V Celovcu v saboto 11. novembra 1865.

Tečaj I.

Pred pragom deželnih zborov notranje-avstrijskih!

Od Savine 6. novembra.

Malo dni še, in začela se bode borba v deželnih zborih zastran državnopravnih vprašanj Avstrije. Hervaški deželni zbor bode prvi stopil na parlamentarno polje. Veliko nalogo ima, in če bode složen, imamo od njega Slovani avstrijski odločno osodo pričakovati.

Hervatje stojijo tam, kjer so stali l. 1848. Bog ne daj, da bi se moralo državnopravno vprašanje trojedine kraljevine zopet z mečem reševati. Madjari niso se ničesar naučili, in tudi ničesar pozabili! Žalostna prikazen! — Nemci zvesti zgodovinskim sporočilom težijo tje, kamor za časa Karolovcev, in da bi lože dobili nadvlado čez Slovanstvo, ponavljajo zvezo z Madjari, kakor o časih Svatoplukovih. Tisoč let je preteklo, in stara merzija, stara nepravica! — Dždeva se, da niso napredovali niti v kerščanstvu, niti v uku zgodovine. Nikdar jim ne pojde po godu Slovanstvo zatreti; vse njihovo abotno počenjanje napravlja le večji razpor in nemir. Vse zadeve dušne in materijalne terpijo med to žalostno borbo, in kaj čaka državo? — Razpad! — Mi ga ne želimo, ker le v Avstriji najdemo samostalnost svojo, — ali mi ne moremo dalje tudi terpeti, da se nam kratijo človeške pravice, zato pred pragom osodopolnih in važnih prigodeb. Vam kličemo, tisočletni sosedje naši: **Bodite pravični!** Vi znate zmagati s svojimi sklepi v deželnih zborih, — ali s to zmago dosegli ne bodete praktičnih vspehov. Znete našo moralno moč zatreti, ali samo za kratek čas — duh narodnosti je neumerljiv, in potert se še silniši izbuja, velikokrat maščevavno! —

Vi želite dualizem, mi federalizem; — kateri je praktičnejši, — bode prihodnost po-

kazala. Naš federalizem veže, kar že njegovo ime izrazuje, — vaš dualizem — razdvaja.

V federalizmu iščemo edinosti monarhije, v dualizmu je ne bode te ustanovili! V federalizmu mislimo najti materijalno moč monarhije, v dualizmu — ne bode te nje naši!

Ali Vam zgodovina Madjarov ne kaže njihovih prizadetij? Ako Vam je mar za edino Avstrijo, bode te Slovanstvu na noge pomagali; ako pa svoje oči pasete po poljih velike Nemčije, izpovejte se odkritoserčno svojih skrajnih idej, in brambo Avstrije pustite Slovanom, kajti rečemo Vam, da nikdar v Frankobrodu ne bode središča za Avstrijo, temoč v Beču! Vi želite Madjarom prepustiti nadvlado čez nemadjarske narode krone sv. Štefana. S čim in kako dolgo bodo to nadvlado obdržali?

Ravno to vprašanje stavimo Vam: S čim mislite Vi dalj časa nadvlado nad Slovani obdrževati? Sila bajonetov je predraga, in tudi ni po volji našega prevzvišenega cesarja, — birokratična povelja pa so brez moči. Zato pravičnost in pomirjenje, drugači splava po vodi — blago svobode!

Če ne bode te zmerni, prerokujemo Vam, da pademo vsi skupaj pod železni absolutizem, pod katerim bode te vi težej zdihovali, kakor mi že tisoč let jarma navajeni Slovani. Duh reakcije že piše v žarečim dihom od Sene; na Sprevi so že gotove osnove, po katerih mislijo ustavne uprave pokončati, — ako Vam je za politično svobodo res mar, dajte nam bratovsko roko, in ne šalite se po neomikano z našimi svetinjami!

Oponašate nam politično nezrelost, — pa po krivem. Vi in mi smo bili v enaki politični šoli. Posmehujete se čez naš program, ali verjemite nam, on je mogočna bramba tudi za vašo politično svobodo. Mi

nismo izključivi narodnjaci, tudi znamo vvažavati ali ceniti dobroto svobodnih naprav, in ako ravno smo še mladenči na političnem polju, vendar smo jako trezni in premissljeni. Narodna naša nesreča nas je — zmatorila!

Naši časniki Vam kažejo mirna lica, — prebirajte jih in povejte nam, ali v njih veje oni duh zasramovanja, ktere ga najdemo vsaki dan v najimenitnejših Vaših listih? Tako se ustavni dom ne zida! — Nam vsem je potrebna ponižnost, saj vsa leta od 1848 sem pričajo, da smo mojstri — skaze v zidanju ustavnega poslopja.

Božja previdnost nam je skupno prebivališče odločila; jeli morate in smete tirjati, ako se nočete pregrešiti proti večnim postavam, naj da vsi imamo enako pohištvo? Ako v eni privatni hiši mirno morejo skupaj prebivati razne rodbine z različnimi jeziki, zakaj ne bi moglo tako biti v obširnem bramu, kakor je Avstrija? Gospodarja hišnega imamo vsi enega — in ta gotovo želi imeti mir med prebivavci svoje hiše.

Ne mislite, da samo nemški duh je sposoben za vstrojevanje, — cenimo ga in čislamo visoko, — ali bojimo se, da preveč napojen sivih teorij tudi vsakokrat ne zadene pravega.

Mi Slovani nismo izključivi sledniki in priverženci slovanskih idej, — izobraženost slovanske inteligencije je vesoljniša, in mi prijemljemo vse, kar je dobrega in praktičnega, od vsakega naroda. Ali to nam bode te priznali, da različne razmere iščejo različne oblike. Zato ne moremo imeti enake avtonomije. Pravno življenje narodov je različno, ravno tako njihova zgodovina, in če to resnico priterdite, čislali bode te tudi našo narodno individualnost.

Očitajte nam, da smo prijatelji fevdalizma. Tega ste vi dobili od romanskih plemen, in po Vas mi, — na veke naj bode zakopan! —

Besednik.

Listi iz Prage.

(Vsi sveti. Volšansko pokopališče. Čelakovskijev spominček „Hlas“ o čeških učencih — tudi Slovincem v premislek. Narodne šole. Zgodovina slov. naroda. Češko nar. gledišče. Prijazna opombica zastran ulajnarja od koprolu“.)

— r — Kakor po vsem kerščanskem svetu bila sta tudi v Pragi perva dneva tekočega meseca posvečena pobožnemu spominu predragih nam ranjkah. Nebo samo bilo je tudi tako žalostno zavito v temne megle, kakor bi imelo sočutje s tisoči vernih, ki so romali na kraje miru. Gnalo je tudi mene serce na tukajšnje volšansko pokopališče, da obiščem gomile slavuh, za češki narod in za Slovanstvo sploh zaslužnih mož. Živi čut zemeljske minljivosti mi je prešinil serce, ko sem stopil na tiho prebivališče mertvih, ki je pa po mnogih lipah, verbah, žalujkah in drugem drevju bolj prijaznemu vertu, kakor pokopališču podobno. Žalostno se je glasil veter med skoraj golimi vejami in otresal zadnje velo perje, ki je s solzami plakajočih vred padalo na ovenčane gomile. Posebno veliko ljudi pa se je zbiralo okrog

grobov preminulih narodnih veljakov, ki so bili z venci in slovanskimi trikolorami lepo okinčani. Videl sem, kako so pri gomilah K. Havlička Borovskega, V. Klicpera, Šumavskega in pri novem spominku Čelakovskega postajali brez razločka — imenitni in priprosti, moški in ženske — v globoke misli vtopljeni. Videti je bilo, kako globoko v sercu vsakdo nosi spomin teh nepozabljivih mož in bilo je slišati o celo priprostem rokodelcu, da je pridši k grobu Havličkovemu se odkril, sklenil roke in rekel glasno: „O zakaj se nam nisi še enkrat rodil!“

Na vernih duš dan popoldne je zopet vrelo ljudstvo na volšansko pokopališče, ker ob tretji uri se je odkril in blagoslovil spominček Františka Ladislava Čelakovskega najslavnijega pesnika češkega, ki mu ga je postavil „Svatobor“, društvo, ki ima hvalevredni namen, podpirati ubožne živeče pisatelje in slaviti zamerle.

Že pred odločenim časom zbralo se je ljudstva okrog spominka, da ni bilo moč blizo. Kmali pa je prišlo nad 80 Sokolov, ki so v kvadratu ali četerniku obstopili spominček. V kvadrat je stopilo pevsko društvo „Hlahol“ in rodovina slavnega ranjkega. Po tretji uri pa je prišel iz bližnje volšanske cerkve spreved: slavni kanonik višehradski

P. Štule z veliko asistencijo, mestni župan, veliko mestnih odbornikov, udje „Svatobora“, člani „umelečke besedy“, „akademický čtenářsky spolek“, češki žurnalisti, itd. „Hlahol“ je zapel „choral naroda českého“ in ko je končal, jel je z ginjenim glasom govoriti k. Štule. „Nikdar še nisem stal s takošnimi občutki — je pričel — nad grobom, kakor stojim danes na gomili, ki smo jo pred 13. leti poškopili s solzami in molitvami. Ko so pred 40 leti, slavni pesnik, prvi glasovi tvoje lire zadoneli, našli so le v malo-malokterem sercu odziv; toda to ni zadušilo v tvojem sercu iskre ljubezni do naroda, v novo si prebiral strune in glej, na tisoče ljudi je jokalo, ko smo te pred 13 leti tu pokopali in na tisoče jih stoji danes pred tvojim spominkom, ker oglaš davnih zvukov živi v sercih stotisočih“ i. t. d. Ko je končal pomenljivi govor, odkril se je visoki, iz lepega kamena izsekani spominček. Verh je bil ovit z lorovim vencem, ob straneh in spredaj pa je bil okinčan s palmovimi vejicami in z venci, ki so bili spleteni iz belo-modro-rudečih cvetic in svilnimi trakovi narodnih boj prepreženi. Spredaj so vrezane pesnika lastne besede: „Jen svorny duch i velikost da ke mnohosti Buh!“ Ko je slavni kanonik blagoslovil spominček po cerkvenih obredih in odmolil z ljudstvom „Oče

Vi nam natolcujete ultramontanizem. — Rečemo Vam, da nam je sveta naša vera, ali tudi sveta vsaka politična svoboda. Pa brez pozitivizma v verozakonskih rečeh nočemo nikdar biti, — zakaj vidimo, kam je nemški narod spravila ločenost od cerkve, bode si katoliške ali evangeliške, pa verjmite nam, da dobro poznamo meje cerkvene delavnosti. Ako nam oponašate sredovečno nesterpljivost, stavimo Vam pred oči slovansko zgodovino; nikjer ne bode te našli, da so se inkvizicija in druge nekerščanske naprave pri nas rodile. Politiška svoboda lahko obstaja zraven vsakega verskega spoznanja, in kolikor večja je politična svoboda, toliko večja tudi cerkvena. Severna Amerika je tega živa priča. Vi nam oponašate, da smo neprijatelji omike. Nimajte pravo! Nas Slovencev je samo nekaj čez en milijon. Pokažite nam narod, kateri je v tako kratkem času in med takimi zaprekami stvaril tako blagonosno literaturo? Prostim Slovencev v razmeri njihovega števila več zna brati in pisati, kakor visokočislanih Angležev in Francozov, ki se imenujejo kulturni narodi par excellence. To ni storila samo vlada, temoč tudi trud rodoljubov, kateri za to niso dobivali priznanja, temoč so morali dostokrat še za razširjanje omike preganjanje terpeti! Mi ljubimo omiko, ali dajte nam, da si jo poskerbimo po najvsepešni poti.

Zato Vam še enkrat kličemo, deželni naši bratje! poslušajte tudi glas naših domoljubnih poslancev, in ne prezirajte ga z zaveržljivostjo, — ako Vam je mar za veliko sverho ali namen, katero želimo doseči vsi skupaj, Nemci in Slovenci — politično svobodo in edinost Avstrije. Ne mislite pa, da mi Slovani beračimo pri Vas milosti, — tega Bogme ne! — mi Vam samo kličemo: Če nočete biti pravični, ne bode te z nami vred svobodni! — Mi ne bodemo sami okov nosili, tudi Vi jih bote: Vaši okovi naši okovi, naši okovi Vaši okovi! Imejte torej pamet, dokler še ni propozno!

Avstrijsko cesarstvo.

O hervaških zadevah nimamo tu zdaj drugega povedati, razun tega, kar pišejo tamošnji listi. „Nar. Novine“ nam podajajo življenjepisa podmaršala Kuševiča, iz kterega zvemo, da je bil rojen l. 1806, da je kot učencem vojaško inženirsko akademijo obiskoval in z odličnim vspehom vse nauke doveršil in da je bil potem vedno v vojaški službi in se ni, kakor je sam pri svojem vmeščanju rekel, nikdar s politiko pečal. Na sumu pa se vendar ima, da je madjaron! „N. N.“ pa pri vsem tem vendar vse zau-

panje vanj stavijo. Kot c. kr. podmaršal, pravijo, ne more in ne sme nič tacega početi, kar bi bilo zoper voljo in namen presvitlega kralja in vladarja, ki je samoupravo trojedine kraljevine svečano priznal in potrdil ter hervaški zbor ogerskemu enakovrednega oklical. Tudi, kar se tiče njegovega privatnega značaja, pričakujejo „N. N.“ vse dobro od njega. On je sin enega izmed najpervih in najbolj zaslužnih hervaških domoljubov; kakor tak pa ne more in ne sme druge poti nastopiti, nego tiste, katero so domoljubi pri tolikih borbah pripravili, ne more in ne sme kaj drugega početi, kakor ravno to, kar zahteva domovina in narod. One se tedaj nič ne bojé za kancelarijo in druge samostojne naprave. — „Domobran“ pa pri tej priložnosti piše, da „sreča naroda zavisi od naroda“, in pravi na dalje, da čeravno je hervaško stanje zelo zelo sedmigraškemu ali erdeljskemu podobno, je vendar v tem velik razloček, ker je hervaški zbor tako sestavljen, kakor ga je narod hotel; tedaj se nadja tudi dobrega vspeha, ker ni mogoče, dabi narod sam svoje zlo, svojo sramoto zahteval, in da bi se krona in zdanji upravitelj dvorske kancelarije narodovim sklepom ustavljati mogla. — Bog daj, da bi se vse po sreči izšlo, ker bo to za vse prav in dobro! — Piše se, da je prav lahko mogoče, da bo naposled vendar še Schuselka izvoljen. Sodnijski svetovavec g. Schwarz je v svojem govoru le bolj za Sch. govoril, kakor zase ter očitno izrekel, da to tirja čast volivcev. Unadva kandidata sta spet naštevala pravo sodergo skupaj, namreč kaj da sta, kaj da premoreta in koliko (!) po tav se imajo od njih nadjati. Nil novi sub sole! Česa nam niso žel liberalni poslanci obetali, bili pa nikdar mož beseda! — Skorej za gotovo se tudi govori, da mislijo znani vitezi Herbst, Giskra in Kaiserfeld drugo pot vdariti in nekaj centralistično — federalističen program izdati. Vi in vaši ljudje nam očitata, da je vse naše prizadetje abotno in smešno, — zgodovina pa bo vas sodila in obsodila, da ste bili zares „žalostni vitezi“ in, kakor Nemeec pravi: „politische Confusionsräthe!“

Govori se, da se v kratkem oznanil postava, po kateri se bo smelo v vseh jezikih daljnopisna oznanila pošiljati. To je prav!

Novi kupčijski minister se ne misli birokratično vtiškati v kupčijske zadeve. Država naj ima samo varstvo in brambo kupčije, drugo prepušča lastni eneržiji in umnosti.

Na Dunaju. 8. novembra — i. (Meksiko. Haynald. Federalizem.) Meksika, ktera je s svojim cesarjem Maksom v jako ozki dotiki z našim cesarstvom, nosi

naš in „Hlahol“ zopet zapel, pristopil je predsednik „umělecky besedy“ ter položil trilistnato palmovo vejico na spominek, Sokol pa vence na gomilo; ravno tako „čtenársky spolek“, češki žurnalisti, gimnazijski učenci in veliko gospá, tako da je bil grob z venci in trikolorami ves posut.

S tem je bila slavnost končana, toda terpeljo je še dolgo časa, preden se je vse ljudstvo razšlo. Popisal pa sem to ginljivo slovesnost zato, ker sem se spominjal na grobu zaslug, ki jih ima Čelakovsky poleg tega, da je najslavniši pesnik naših slovanskih bratov, za nas Slovence še posebej, ker on je bil tisti mož, ki je neposredno izbudil, vseskozi vnmal in napeljeval našega najslavnejšega pesnika Fr. Prešerna.

Naš program politični razumevajo Čehi, kakor se meni zdi, nekoliko napak. Pravijo namreč, da smo se zavolj narodnih kurij oddaljili od federalizma („Narod“ 29. oktobra“). Sodijo našo deželo preveč po svoji, ker si mislijo, da je število Nemcev pri nas v takem razmerju, kakor pri njih.

Tukajšnji izvrstni tednik „Hlas“ toži o velikem številu dijakov; ne, da bi se bali — pravi — da bi se potem, naj si služijo kruh, kjer si bode, izneverili svojemu narodu, kajti čut narodnosti je v vsacem mladem sercu že pregloboko vkoreninjen, da bi se dal iz-

ruvati, ampak to je žalostno, ker so potem, ko služijo v tujih deželah tujim narodom, njih moči izgubljene za domovino. Svetuje torej češki mladini raje poprijemati se bolj praktične strani in marljiveje obiskovati kmetijske in obertnijske šole. Slovenci! kako pa je pri nas! Tudi naša mladina kupoma vre v šole, tako da se ž njo zavolj preobilnega števila večkrat neusmiljeno ravna. Kaj bo s toliko množino? Voščiti bilo bi tudi pri nas, kjer že tako dosti revna dežela še oubažava od leta do leta, ker je obertnijsvo tako bolno, ali pa v tujih rokah in od umnega kmetijstva le malokje sled, da bi dohajala mladina v deželne obertnijske in kmetijske šole. Pa kje so in kake so, kako se obiskujejo? Ni jih in le ni jih dobrih rok, ki bi osnovala nove ali podpirale enake kervavo potrebne naprave!

(Konec pride.)

Spisje za slovensko mladino, ki ga je spisal g. Andrej Praprotnik, učenik v mestni glavni šoli ljubljanski, je ravnokar v družem pomnoženem natisu na svitlo prišlo in velja 36 kr. Kaj pripravna je ta knjižica ne samo za šolsko mladino, ampak tudi za odrasčene ljudi sploh.

zdej veliki politični zvonec. Ni še dolgo, kar se je o neki zarotbi na Meksikanskem govorilo, ktere namen je bil, cesarstvo z cesarjem vred iztirati in ljudovlado zopet vpejati, pa k sreči se je to pri dvoru poprej zvedelo in zarotniki so bili kaznovani; če je to res, kaže nam jasno, da poprejšnji predsednik ljudovlade, Juarez, ima še zmiraj dovolj prijatelov v deželi in da so še vedno nekteri nezadovoljni, ki bi raji republiko, kakor cesarstvo, imeli. Ne dolgo potem se je zopet slišalo o nekem cesarskem razglasu od 2. oktobra, v kterem cesar Maks pravi, da je ljudovlada po prostej volji meksikanskega ljudstva odpravljena in da se bode zanaprej vsak, kateri se z orožjem v roci najde in se za Juareza bori, brez usmiljenja k smrti obsojen in čez 24 ur umorjen. To bi zopet kazalo, da se Maksemilijanu ne bi bilo več treba bati za svoje cesarstvo in da že sploh njegova vlada na trdih nogah stoji.

Cesar Maks je za svojega naslednika v vladi, ker mu lastnih otrok ni bilo, imenoval princa Iturbide, sina poprejšnjega cesarja meksikanskega, ki so ga pred štirimi leti ustrelili. Cesarevič je zdaj v viših šolah v Parizu.

Znani erdeljski nadškof Haynald je bil te dni tukaj pri cesarju pri zaslišbi in se je potem v Rim podal, kjer bode zdaj redno stanoval kot nadbiškup kartagenski in partibus infidelium.

Federalizem, kterega so posebno v najnovjšem času tukajšnji centralistični listi hudo napadali, se je zopet ojačil, kajti tudi Poljaci se kot federalisti spoznavajo. Znan je čitateljem „Sl.“ članek v poljskem „Czasu“, kateri proti dunajski „slovanski besedi“ in proti panslavizmu govori. Od veselja so poskakovali centralisti in so si že mislili, da imajo Poljake, če ne ravno na svoji strani, pa saj proti federalistom. Pa hudo so se spekli. Češki listi so začeli to reč bolj premišljati in hitro se je pokazalo, da se je poljski „Czas“ o pomenu „Slovanske besede“ in federalizma zmotil. „Czas“ namreč je mislil, da je podlaga federalizmu „narodnost“ in da si češki in slovanski federalisti sploh hočejo nove dežele stvariti (kakor je bila, postavim misel nekterih Slovencev o Sloveniji) na čisto narodni podlagi; pa češki listi so mu naglo pokazali, da so Čehi to misel že davno pustili in da je njih podlaga le „historično pravo“ in najnovejša „Gaz. Narodowa“ nam o tem pravi, da je ta program čeških in slovenskih federalistov davno že tudi program Poljakov bil. „Ost-deutsche“, obedve „Presse“ in drugi tukajšnji časniki objemali so že Poljake in jih hvalili, da so proti federalističnim rogoviležem, pa — spekli so se spet.

Dežele notranje-avstrijske.

□ **V Celoveu.** (Nova volitev. Sodnijska obravnava.) Tudi na Koroškem bote dve novi volitvi, ker sta se odpovedala poslanstvu g. Jezernik in Dr. Rabelj. Perva bo že 15. t. m., ali vse je tiho, — nihče se za volitev ne meni! Pravijo pa, da, ker je bil poprejšnji poslanec iz Terga, naj bo zdanji iz št. Vida. Zakaj pa ne? — Te dni je velika sodnijska obravnava z nekdanjim št. Pavelskim županom Moser-om, okrajnim predstojnikom Haslinger-om iz Svinca (Eberstein) in njunimi pomagači. Moser je bil svoje dni kaj veljaven mož, obnašal se je kakor kak jezičen dohtar ali notar, zraven pa je ljudi derl in goljufal, da je groza slišati, — okrajni predstojnik pa mu je vedno na roko bil.

Več povemo prihodnjč.

Iz Celja. — ? — (Kaj mislite, ali je pametno tirjati, da zna štajerski dež. poglavar slovenski, ali kaj? Bremen imajo pač Slovenci dosti, a kje so jim pravice!) 25. oktobra zvečer se je pripeljal naš deželni poglavar na svojem potovanju po slov. Štajerskem iz Konjic v Celje, od koder je 26. dopoldne odšel naprej na Laško (Tüffer).

Ko je deželni poglavar gornjo Štajersko obiskoval, omenil je nek domorodec iz slov. Štajerja v „Slovenca“ (br. 78), da je prav radoveden, kako se bo g. deželni poglavar z našimi slovenskimi župani pogovarjal, ker on slovenski, ti pa nemški ne umejo. Meni se celo dozdeva, da omenjenemu g. dopisniku ni po godu, da naš poglavar slovenskega ne ume in kakor da bi na tihem od njega to še zahteval. Ha, ha, to je vendar spet prenapeto, da celo smešno, da bi poglavar kake dežele znati moral jezike narodov tamo prebivajočih! Vi, g. dopisnik, še naposled mislite, da je poglavar zavoljo naroda na svetu, a ne narod zaradi poglavarja!? Kaj ne? Bogme! Vi se motite. Lehko da so kje pod solncem tako srečni ljudje, da zna zjih poglavar narodski jezik — a štajerski Slovenci to še niso bili dozdej, pa še gotovo tudi ne bodo tako kmali. Kakor se povsod Slovincem očita, da so najmanj za dve stoletji zadej za drugimi narodi a posebno za Nemci, tako morajo i v prvem oziru biti. Pauper ubique jacet! Midva z gori omenjenim g. dopisnikom pa dobro veva, da, ko so na Dunaju volili poglavarja za štajersko vojvodino, še mislili niso na to, da v tej kronovini, ki je zapisana v svete bukve „nemškega bunda“, prebiva zraven Nemcev še kak drug narod. I čemu tudi? Kedar se gre za narodske pravice, ignorirajo nas le radi, a kedar je treba silnih davkov plačevati, junaške mladence pošiljati na boj i. t. d., tedaj so dobri tudi Slovenci! — Vendar dosti tega; ni čuda, da človek v tacih žalostnih slučajih le prerad zajde v mile tožbe, ker to je edino hladilo, kterega imamo. Mislimo pa, da se je g. deželni poglavar na svojem potovanju do sita prepričal tužnega stanja slov. Štajercev in za trdno se nadjamo, da bode po moči skrbel, da se naš žalostni stan kaj poboljša. Bog hotel!

Iz savinkse doline. *) 6. novembra. — e — (Škof. razglas zastran pisave imen.) Razglasi, ljubi Slovenec, med slovenski narod veliko, če tudi ne celo dopolnjeno veselje duhovnov Lavantinske škofije. Mariborsko knezoškofijstvo hoče vendar enkrat (!) vsaj toliko vstreči pravičnim željam in tirjatvam, s kterimi smo že toliko let terkali na njegova vrata, da bode namreč duhovski šematizem svojo znotranjo napravo nekaj spremenil. Razposlalo je po vsaki dekaniji polo z opombo, da naj vsak duhoven in mniški brat svoje ime na tisto tako podpiše, kakor ga hoče tiskanega imeti v šematizmu. Je sicer prav, pa nepotrebno! Naj bi bilo brez tega popisovanja pustilo slovenska imena tiskati, kakor se slovensko ime piše! Mi mislimo, knezovladika le hoče s tem pomočkom spoznati, kateri mašnik je tistega slovenskega duha, kakor on. Pa je ni prav zadel, zakaj na pisavi imen z „gg in tsch“ se še ne da vse politično mnenje spoznati, če bodo tudi nekteri plahi duhovi s strahu pred njim svoja imena celo nemškutarsko ali . . . o pisali. Naš prihodnji šematizem bo tedaj jako zanimiv, in videli bomo, na katero stran. To naravno pravico so nam gotovo večidel verli narodni mariborski stolni korarji izprosili, za kar jim tukaj očitno hvalo izrekamo; potegujte se še le tudi za naprej za naše pravice, enkrat mora pravica na dan in tedaj je tudi zmaga naša popolna! Slava Vam!

Iz Črnomlja. D. A. (Prav je bilo. Program po volji. Čitavnica se rodi tukaj.) Nadjam se, da mi nihče ne bo zameril, če očitno povem, da je zadnji dopis (iz Črnomlja v „Slovenca“ Črnomalcem jako dopadel, tako da ga že na pamet znajo. Če bo šlo po sreči, bo tudi most kmalo popravljen. — Kar piše „Slovenec“ o programu slovenskih federalistev, dopada se nam jako dobro je res vse hvale vredno. Le po tem potu naprej koračimo in zmaga mora naša biti! Nadjam se, da so tudi drugod teh misli. Le složno naprej,

da dobi slov. narod svoje pravice! — Metliška čitavnica dobro napreduje, kar je gotovo največa zasluga vrlih tamošnjih domoljubov. Slava jim! Tudi za črnomaljsko čitavnico so že pravila spisana, kar je gotovo vesela novica za vse Slovence. Mogoče je torej, da jo dobimo že v kratkem, ali nič gotovega za zdaj še ne moremo reči, ker se tudi tukaj ne manjka vsakojakih homatij in zadržkov. Vendar pa imamo upanje, da se vsi s časom srečno odpravijo. — Črnomalcem na čast in blagor!

Iz Trsta. 6. nov. — I. G. V. (Kakšne so nove volitve? Dr. Kandler in Rabelj. Nekaj nasvetov v pretres. Ali gre ločiti okolico, ali ne?) Včeraj je bila tukaj volitva poslancev tržaške okolice za mestno svetovavstvo. Izvoljeni so: Lovre Godina, Lavrenčič, Žerjal, Daneu, Primožič in pa dohtar Kandler (!). Med njimi sta tedaj le dva od tistih, ki jih je bil nekdo priporočil v „Novicah“ in tudi v „Slovenca“. Meni bi pa bilo prav všeč, ako bi se bili izvolili vsi, zlasti ker je bil priporočnik zagotavljal, da le v njihovi moči bi bila prihodnja sreča omenjene okolice (!). Sicer pa volitva ni prav slaba; ali vendar, kakor slišim, ljudje ne pričakujejo kake krepke brambe pravic tukajšnjih Slovincov od dohtarja Kandlerja; se ga tedaj boje. Pa morda se bo dokazalo, da — hudič ni tako črn, kakor ga po navadi vpo-dobljujejo. Na nekem kraju so hotli po vsej sili voliti gospoda gimnazijalnega učitelja Štaudaherja (duhovnika, pa pravega Slovenca). Ta misel ni bila tako napčna, kakor nekteri trdijo; saj najvažnije reči so tudi za tukajšnje Slovence, kakor za druge, lepó napravljene narodne šole; kdo neki jih pa podpira bolj, nego duhovniki slovenskega naroda? — Mene so tudi hotli izvoliti, prašaje me, kaj da mislim? „Jaz nisem za to, ker sem — uradnik!“ bil jim je moj odgovor. — Tistih pet Slovincov pa, ki so izvoljeni, naj vsak natanko prevdarja, kaj da je treba naši okolici, in naj se posvetuje marljivo s temi, ki vedo, kaj je treba, in ki tako lahko pomagajo z dobrim svetom. Med drugimi možmi, ki so prav sposobni s svojimi sveti tej okolici na bolje pomagati, nesreče, nadloge in sploh nespodobe kake si bodi baže ali vrste, od nje odvrčati, je posebno poslanec dohtar Rabl (Rabelj po našem). On mi je za trdno obljubil, da se bo na vso moč potezal za našo okolico, kadar koli mu bo priložnost in potreba. Jaz sem pa tudi popolnoma prepričan, da se bo, ker ga dobro poznam, čeravno je ponemčen Slovenec (iz Beljaka na Koroškem). — Kar se tiče velikih potreb te okolice, hočem tukaj nektere omeniti, da se prevdarjajo. Naj pomnijo dobro tisti, ki jih je izvolila okolica, da zagovarjajo njene pravice, in da se trudijo na vso moč za njeno zboljšanje: 1) da ima mestna gosposka (magistrat) v Trstu, kakor slišim, zdaj dovolj denarjev, da bi se zidala ena cerkev, ki je prav zelo potrebna za Rocol, ravno tako tudi ena narodna učilnica za ondašnje otroke, da ne ostanejo sirovi in nevedni; 2) da se otroci gornje in doljnje sv. Marije Mandalene, gornje in doljnje Čarbole, Škorkle, Kolonje in Kadina ali še prav nič ne učé in so tedaj popolnoma zanemarjeni, kar se tiče potrebnih nauk, ali pa hodijo, celó od dalječ, v italijanske šole, ki so bolj blizo mesta, in da potem odtod prihaja ta nadloga, da ne vedo prav niti slovenskga (to je, svojega maternega ali narodnega), niti italijanskega jezika, družega pa tudi ne (ako ljudje tistih krajev ne bi imeli priložnosti slišati kaj pravega slovenskega jezika v cerkvah, videli bi jih ne samo precej, kakor so že zdaj, ampak celo popolnoma poitalijančene in zraven — nevedne); 3) da se zemljišča tukajšnjih kmetov od davnih in nepomnjenih časov neusmiljeno razdeljujejo ali na majhne košččke razcepajo po smrti vsakega posestnika, tako, da se skrbno vprašamo, kaj da bo nazadnje s to razvado? (zakaj bi se pač enkrat tej nesreči v okom ne prišlo in ne posnemale druge dežele v

tej važni zadevi?); 4) da le tuji ljudje, postavim, Furlanje, Istrijani, Benečani itd. nosijo sadje, purmane, race, kokoši, piščeta, jajca itd. v Trst na prodaj, in pa lepih denarcev domu, naši kmetje pa nič (zakaj si tudi oni ne pomagajo, kakor tujci? — naj se pretehta ta reč, in pa daje primeren svet, naj se predlagajo dobri pripomočki!); 5) da po letu primanjkuje v okolici večkrat potrebne vode, naj si bo za to ali uno rabo, in da je tedaj zelo treba dobrih in izdatnih vodnjakov, kolikor koli se jih potrebuje; 6) da je gospodarstvo naših kmetov večidel slabo in žalostno, čeravno imajo lepih priložnost si kaj pridobiti in prihraniti za najsilnejše potrebe, in da zlasti ravno tudi zato veliko ali preveč vžitnega davka plačujejo, ker brez potrebe takih reči preveč uživajo, ki so davku podvržene, in da zategadel vidimo z veliko žalostjo, da neki mestni gospodje (njihovi posojniki ali sploh upniki) po okolici svoje „flafute“ širijo, zidaje si lepe hiše tam, kjer so ti siromaki poprej gospodarili, in so po tem navadno najemniki teh gospodov (primeren poduk v šolah, zlasti v nedeljskih in prazničnih in primerne čitavnice, kakor jih je „Slovenec“ že davno nasvetoval, bi gotovo najbolj pripomogle v tej zadevi); 7) naj bi se omenjeni poslanci krepko potezali za to, da se za okolico zdanji res visoki vžitni davki znižajo ali pa celo popolnoma odpravijo, kakor so kmetje sami že prosili pri cesarju. — Govorilo se je pred nekaj časom tukaj, da namerjajo ločiti okolico od mesta, in o nekkih računih med njo in med mestno gosposko. Ali kaj si bodo s tim pomagali? Nič! Naj raji prevdarjajo ti ljudje, ki tako mislijo, kako naj bi se po drugi poti iskalo in našlo njeno blagostanje in zboljšanje! — Gosp. Einspielerjevega „katekizma“ nismo še tukaj videli; kaj je neki to? Radi bi ga tukaj razprostirali, kolikor je le mogoče, pa ga nimamo! Žalostno zarés!

Dežele trojedine kraljevine.

Iz Varaždina. J. B. (Dogovor v Zagrebu). Rodoljubi liberalni v Zagrebu so se po storjenih premembah pri naši dvorske kancelariji precej sešli in sklenili: Nič neprijateljskega ne počenjati proti Madjarjem, dokler se ne zapazi, da za res segajo v pravice trojedine kraljevine. S pametnim, mirnim in previdnim ravnanjem mislijo od obeh strani več pridobiti, kot s prenatraglim hrupom. Bojimo se pa bolj skrivnih neprijateljev kot očitnih. Koloman Bedeković in Peter Horvat odrinila sta tudi precej v Zagreb na ta dogovor. Govori se tudi, da bode v kratkem Kušević ban, Dr. Šuhaj pa kancelar. Što Bog dade i sreča junaška!

Ptuje dežele.

Zdanji upravitelj varšavske nadškofije, preč. g. Rzevuski, je odstavljen in odpeljan v pregnanstvo v mesto Astrahan, zato ker ni hotel ruskega komisarja gerške vere pri stolnem korarstvu kot poročnika kato-liških zadev sprejeti.

Kako da Rusi v neruskih pokrajinah postopajo in delajo, da bi se prej ko mogoče vse porusilo, kaže nam govor, ki ga je govoril litvanski poglavar Kaufman ondotnim plemenitašem v mestu „Grodno.“ Rekel pa je: „Nočem vam minulosti spominjati. Vse ste več ali manj carju in ruskemu narodu dolžni. Zgubljeno je zgubljeno in se ne vrača rado. Da bi svoj veliki dolg izbrisali, poslali ste zaupnico do carja. Prav je, da ste ž njo pričeli; ali to še ni vse! Zdaj ni zadosti vdanost samo z jezikom izrekat; vi morate kazati tudi v djanju, da spoznate svoj dolg, za kterega jih zdaj veliko vaših ljudi zasluženo kazen terpi. Vi morate Rusi postati z dušo in telesom, od nog do glave, in ponašati se s tem imenom, ne pa izogibati se ga! To želi car sam, to tirja ruski narod in vlada ter se opira vse na zgodovinsko pravo. Jaz ne terpim nika-koršnega omahovanja. Nijedna druga narod-

*) Prosimo večkrat kaj.

Vredn.

nost, razun ruske, nima tu veljave. Kdor drugače misli, ta nima v tej državi ni mesta ni kraja, — zanj je le prostor unkraj reke Buga! To je pač razumljiva beseda, — ne mislimo pa, da bi si jo zlasti Poljaci namah kaj prida k sercu jemali. Rusi pa naj bi vendar tudi kaj premišljali, da se narodnosti ne dajo tje v en dan s sveta potrebiti!

V Parizu še vedno kolera razsaja. Cesar in cesarica obiskujeta pridno bolnice, kar je za bolne in zdrave velika uteha. — Na Alžirskem so se spet Arabci spuntali. Kaj slabo je gospodarstvo z njimi, ker požró in potrebujejo toliko denarja in vojaščine.

Novo angleško ministerstvo bode najberže v dobrem prijateljstvu z vsemi, zlasti z Francosko, vladalo. Ne pričakujejo pa, da bi se dolgo ohraniti moglo. Le kratek čas se mu odmerja. John Bright-ova stranka kaj zelo na to tišči, da se predrugeči volitni red, kar je Palmerston vedno odbijal in na prihodnje čase odlašal. Zdaj ko njega več ni, zahtevajo zmirej glasneje, da se mora v tej zadevi tako ali tako kaj zgoditi.

Seward, minister vnanjih zadev severo-amerikanske ljudovlade, je unikrat kaj zelo pomenljive besede, ki zadevajo zlasti Meksiko, spregovoril. Povdarjal pa je posebno to, da je ljudovlada prava ameriška vlada in da Amerika gre le Amerikancem. Te besede očitno cikajo na zdanjó meksikansko cesarstvo in na Napoleona, ki ga podpira. Verjetno je tedaj, kar se piše, da namreč Napoleon išče potov, kako bi najlože in s častjo svoje vojske od tod domú spravil.

Razne novice.

* Po noči od 1. do 2. novembra priložnosti 6 zalupljenih roparjev h kmetu Klobasi v Klobočovniku na Štajerskem, ter ga vstrelé v glavo, ženo njegovo pa v roko. Potem pa mu pokradejo nekaj blaga in 48 gld. v denarjih ter se nagloma pozgubé v temno noč. — Od 2. do 3. nov. so bili tolovaji v neki drugi vasi ter so pokradli nekaj blaga in posteljne naprave. — Kaj bo? Ali ne bi bilo res že okoliščinam primerno, naglo sodbo oklicati in sploh boljše za varstvo po kmetih skerbeti?

* 28. oktobra je v neki kerčmi v Trebovljah več fantov ponočnjakov popivalo. Vinjeni pa se začno med seboj kavšati in potem pretepati, kakor je že to tacih sirovih pa vinjenih ljudi gerda navada. Pri tej priložnosti je dobil nek Jan. Marolt iz Litije po glavi tako, da bo dosti imel, ali pa vse žive dni pomnil, če bo namreč še obvisel. — 29. okt. je pa navstal pri sv. Jederti tudi v taki derhali velik ravs in kavš, kjer je nek 60 let star mož tako na glavo staknil, da je kmalo potem umerl. — Tudi iz Gorenskega slišimo, da so „za borštom“ nekega fanta v trebuh zabodli. Kdaj kote že vendar dali slovo takej sirovosti in malopridnosti?!

* (V černe bukve ž njim!) Nedavno je bil veliki lov v spodnji rožni dolini Navadno imajo lovci potem skupen obed. Tudi tukaj je bil, in sicer v gostilnici znanega g. Krasnika, po domače Košiča v svetni vasi, ki je vnet slovensk rodoljub. Gospodje lovci prihajajo zaporedoma v gostilnico, v kateri so bili na mizi med drugim tudi slovenski časniki. To vse je prav in priležno! Ali zdaj jo primaha v sobo tudi nek lovec, — imenujmo ga „divji lovec“! — in zagledavši na mizi slovenske časnike zarentači jo po nemški; „Beg mit die bindischen Zeitungen, meinen Kameraden wir's übel davon!“ — Tu mi ostanemo in vprašamo, kdo je ta človek, možicelj ali „divji lovec“, ki se kaj takega reči prederzne? Zapišemo ga pa za zdaj samo v černe bukve ter vprašamo, kdaj se je kateri, kakor pravite, sirov Slovenec tako zoper nemščino pregrešil ter tako zaničljivo o nemških časnikih govoril? To tedaj je nemška kultura?! Kaj, ali vam

slovenski kruh tudi tako smerdi, kakor slov. časniki? Hajdi z vami v černe bukve!

* (Šole in učitelji na Koroškem). V šolskem letu 1864 je bilo na Koroškem v 25 šolskih okrajih in v 320 duhovnijah ljudskih šol: glavna šola s spodnjo realko 1, glavna šola za dečke 1, za dekleta 2, farne šole za dečke 3, za oba spola 2, malih začetnih šol 267, šol za silo 297. Izmed teh šol je bilo slovenskih 26, slovensko-nemških 64, nemških pa 215. S temi šolami ste bile zvezane pripravavnici za učitelje 2, ženskih obertnijskih šol 7, obertnijski šoli za rokodelske učence 2, ponavljavnih (nedeljskih) šol 271, sadjorejnih šol 52, čebelorejnih šol 9, svitorejnih šol 5. Vodili nauk in podučevali so: vodji 3, vodja in učitelj 1, katehetov 3 3, učitelja v realci 2, učiteljev v glavnih šolah 19, učiteljev v malih šolah 284, podučiteljev v glavnih šolah 9, podučiteljev v malih šolah 33, učenec 25, podučenic 13, obertnijskih učenec 12. Izmed teh je bilo svetnih duhovnikov 332, redovnih duhovnikov in nun 50, svetnih 332. Za vsakdanjo šolo ugodnih otrok je bilo 30.617. Izmed teh jih je hodilo v spodnjo realko 25, v glavne šole 3170, v male šole 21353. Za ponavljavno (nedeljsko) šolo ugodnih učencev je bilo 12700, v šolo jih je hodilo 9000; učiteljskih pripravnikov je bilo 43; šolskih hiš je bilo 284, izmed katerih jih je 221 v dobrem stanu. Od lanskega leta je 5 šol več, učiteljev pa 16. Primera pri za šolo ugodnih otrocih, in kolikor jih je v šolo hodilo, je 80:100. (Po „Schulb.“)

* G. A. Jakić, lastnik tiskarskega zavoda in knjigarnice v Zagrebu, pozivlje na naročbo „zbirke od preko 4.000 narodnih posloviceh, riečih i izrazah, protumačenih, kako jih narod sam shvača, razumijeji uporabljaja.“ Nabral jih in spisal jih je pa verli ljudski pisatelj, g. Miha ali Mijat Stojansvić. Izvedenci, ki so to delo pregledali, hvalijo ga na vso moč in pravijo, da je v vsakem oziru izverstno in edino te struke v hervaški književnosti.

Knjiga bode obsegala okoli 18 tiskanih pol po 16 strani velike osmerke.

Naročnina ali predplača za 1 iztis znaša 1 gld. 50 kr. ki bode v lepih tiskanih platnicah vezan. Kdor nabere naročnikov za 10 iztisov, dobi enega za dar.

V Celovcu prejema naročnino „Čitavnica“, pa tudi vrednistvo „Slovenca“. — Slovenci! ne zamudite tudi vi naročiti se na to zbirko narodnih pregovorov in izrazov, ki so kakor ogledalo narodnega mišljenja, čuvstva itd.

* (Slovenci varujte se!) Ni dolgo, kar so v Kotmarivasi sred vasi bučelnjak okradli, in v farovžu na Žihpoljah ravno to storiti hotli, — kar spet od več strani slišimo, da so tatove ali šelme odpodili. Na „cegelnici“ so eno noč na treh krajih poskušali v hišo priti in krasti, pa povsod so jih srečno odpodili. Eden tistih potepuhov je črez nek zid ob cesti skočil, in pri tej priložnosti svojo listnico zgubil. Iz najdenih pisem se vidi da je vojščak na odpustu (Urlaub). — Pri „Hauserju“ na humbreškem mostu so tudi pred 10 — 12 dnevi po noči v hišo lomili, so tudi že močen križ iz okna izvili, kar jih hišna dekla čuti, krik zažene in jih srečno odpodi. Našli so se po tleh jermeni, s katerimi vole vežejo. Menda so tatovi namerjali juterno, ki se hišni nevesti napravljaja, v nje zvezati in odnesti. Tudi unkraj Drave so menda tudi pri nekem mlinu okradli. Možje! bodite previdni, pazite na ptujce, spregledujte po noči sumljive hiše — da v škodo ne pridete.

* Mogelniški dekan, preč. g. Váhala A., je za Lutomeriškega škofa na Češkem izvoljen.

* Slavni slovenski skladatelj, g. Davorin Jenko, se je iz Pančeva v Beligrad preselil, kjer bode vodja tamošnjemu pevskeemu društvu.

* G. Franc Krušič je izvoljen za kateheta na celjski viši gimnaziji. — Nadjamo se od tega vorlega gospoda tudi za slovenščino mnogo dobrega. Živio!

* Kranjska dežela bo dala za 1866. leto 1218 vojaških novincev, ki se bodo nabirali iz mladenčev l. 1845, 1844, 1843, 1842, in 1841 rojenih.

* O vseh svêtih so bili na ljubljanskem pokopališču posebno lepo okinčani grobnispominki slavnih Slovencev Vodnika, Čopa, Riharja, itd. — Tudi na kranjskem pokopališču je bil spominek pervaka slov. pesništva, neumerlega dra. Fr. Prešerna, z zelenimi vencí krasno očinčan in razsvitljen. Popoldne po cerkvenem opravilu so pa pred veliko množico ljudstva gg. čitavničini pevci prav ginljivo peli. To je lepo!

* V Velikovicu je tudi živina kaj po ceni. Ni čuda potem, da mesarji sekajo goveje meso po 13. kr. \mathcal{E} , koštrunovo pa po 10 kr.

* G. Lovro Toman je izvoljen za tajnika kupčijske in obertnijske zbornice v Ljubljani.

* Kdor gre na Herviško po vino, naj pazi, da ga v Zagrebu judje v roke ne dobé in da mačka v žaklju ne kupi, to je slabega vina za dobro!

DUNAJSKA BORSA 8. novembra.

Deržavni papir.		Denar.	Blago.
5 % obligacija po 100 gld	-	60.10	60.20
5 % nar. posojilo od l. 1854	-	69.25	69.40
5 % metalike	-	64.80	64.90
4 1/2 %	-	56.50	57. —
4 %	-	50.50	50.75
3 %	-	38. —	38.50
2 1/2 %	-	32. —	34. —
Srečke l. 1839	-	137.50	138.50
„ „ 1854	-	79.25	79.75
„ „ 1860 po 500	-	84.25	84.3
„ „ 1860 „ 100	-	92. —	92.25

Dolžna pisma za odvezo zemljišč.

(po 100 gld.)		Denar.	Blago.
5 % dolžno avstrij.	-	83. —	84. —
5 % češka	-	85. —	88. —
5 % moravska	-	79. —	81. —
5 % štajerska	-	85.75	86.50
5 % kranjska	-	84. —	88. —
5 % koroška	-	84. —	88. —
5 % primorska	-	84. —	88. —
5 % herviška in slavonska	-	71.50	72.50
5 % ogerska	-	69.75	70.90

Srečke.

Kreditne	-	po 100 gld.	115.75	116. —
Donavsko-parobrodske	-	„ „	76. —	77. —
Teržaške	-	„ „	109. —	109.50
Budimske	-	po 40 gld.	21.50	22.50
Kneza Estarhazy-a	-	„ 40 „	62. —	66. —
„ Salma	-	„ 40 „	25.50	26.50
„ Palfy-a	-	„ 40 „	21.50	22.50
„ Clary-a	-	„ 40 „	21.50	22.50
Grofa Genois-a	-	„ 40 „	21.50	22.50
Kneza Windišgraetz-a	-	po 20 gld.	16. —	17. —
Grofa Waldstein-a	-	„ 20 „	16. —	17. —
„ Keglevič-a	-	„ 10 „	12. —	12.50

Menjice

(na 3 mesece.)		Denar.	Blago.
5 % Avgsb.	100 gld. j. n. v.	91.10	91.20
4 1/2 % Frankobr.	100 „ „ „	91.20	91.35
4 % Hamburg	100 (mark banko)	81. —	81.10
3 1/2 % London	10 funt sterl.	108.50	108.60
4 % Pariz	100 frankov	43.35	43.35

Denarji.

Cesarski cekini	-	5.24	5.25
Krone	-	—	—
Napoleonorjji (20 frankov)	-	8.77	8.79
Suvrendorji	-	—	—
Ruski imperijali	-	9.02	9.04
Pruski Fridrikdorji	-	—	—
Srebro (ažijo)	-	107.75	108.25

Dunajska borsa 10. novembra 1865.

5% metalike	65.60
5% nacional	69.55
Bankine akcije	771
Kreditne	161
1860 derž. posoj	85.45
London	108.20
Novi zlati	5.20
Srebro	107.50